

Vita az új szövetkezeti törvény tervezetéről

Jogászok tájékoztatása

Tegnap, kedden délelőtt Szegeden, a megyei tanács nagytermében tájékoztatást tartottak a Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye mezőgazdasági, ipari és fogyasztási szövetkezeteiben dolgozó jogtanácsosok. A készülő új szövetkezeti törvény tervezetét vitatták meg.

A Magyar Jogász Szövetség szövetkezeti jogász tagozata és a MJSZ Csongrád megyei szövetkezeti jogász tagozatának közös rendezvényén a megnyitót dr. Kemény Béla tanszékvezető egyetemi docens, az MJSZ Csongrád megyei szervezetének elnöke mondta.

Dr. Veres József tanszékvezető egyetemi docens, az MJSZ Csongrád megyei szervezetének szövetkezeti tagozatának elnöke a szövetkezeti jogszabályok továbbfejlesztésének feladatait ismertette. Vázolta többek között a szövetkezeti és az ágazati jogszabályok várható alakulását, majd néhány új alapelveit ismertette a megjelentekkel, melyek részét és vezérvonalát képezik az új szabálytervezetnek. Figyelemmel a mezőgazdaságban beállott változásokra, a szakosításra, az üzem- és munkaszervezésre, az új szabályozás jelentősen alakíthatja, s

Földrajzi hovatartozás nélkül

Beszélgetés Páskándi Gézával

Drámát és verset, esszét és tanulmányt egyaránt ír Páskándi Géza; valamennyi művére jellemző az abszurd, groteszk ábrázolásmód. A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola meghívására Szegedre látogatott, és egy „parázs hangulatú” író-olvasó találkozón volt alkalmunk közelebről is megismerkedni írói műhelyének kulisszatitkaival, irodalmi világunkról alkotott véleményével.

— Mint erdélyi magyar író, néhány évvel ezelőtt telepedett le Magyarországon. Új irodalmi alkotókörébe került. Jelentette-e mindez beilleszkedési problémákat?

— Mindig is a magyar irodalomban gondolkodtam, így a beilleszkedés nem jelentett nehézséget. Költőnek, íróknak és általában a művészeknek nem szabad földrajzi határokokban gondolkodnia. Mindig egy szerves nyelvtérbeli egység, közösség képviselőjeként kell élnie, alkotnia. Nem az a lényeg, hogy hol él valaki, hanem az, hogy mit és hogyan érez, érzi, gondolatait hogyan tudja kifejezni. A romániai, jugoszláviai, vagy éppen a csehszlovákiai magyar irodalom éppúgy szerves részét képezi nemzeti irodalmunknak, mint a magyarországi. Hogy az erdélyi irodalom földrajzi hovatartozás nélkül is megállja a helyét, azt talán nem kell bizonyítanom...

— Műveiben nagy a jelentősége a groteszk, abszurd ábrázolásnak. Véleménye szerint mivel magyarázható, hogy az utóbbi időben a világirodalomban és a magyar irodalomban egyaránt megnőtt a szerepe ezeknek az ábrázolási formáknak?

— A groteszk, az abszurd mindig olyan történelmi helyzetben jelentkezik, amikor új esztétikai, erkölcsi értékek válnak kialakulóban. Az író még nem tudja el-

felejteni, eltemetni a régit, nem ismeri az újat, idegenkedik tőle, gyanakvóvá válik iránta. Egyfajta szkeptikus, gólyas vesz rajta erőt. Ez azonban nem negatív jelenség, inkább egészséges társadalmi kételkedés. Lényege a tapasztalat alapuló megfontoltság. Az írók, költők gyanakvóak: már egy pár sor becsapták őket a piacra, nem akarnak ismét „bevásárolni”.

— Ír drámát, verset, epikát. Mivel magyarázza ezt a műfaji sokoldalúságot? Nem fél a „szétforgácsolás” veszélyétől?

— Ahogy a szobrász érzi, hogy a kő, a fa vagy éppen a fém más megmunkálást vár tőle, így viszonyul az ötletéhez, élményanyagához az író is. Az élmény anyag-szerűsége dönti el, hogy vers, epika vagy dráma lesz az ötletből. Az, hogy egy író milyen műfajokban alkot, alkati kérdés. Az idegektől függ elsősorban. Ady például a publicisztikában is alkotott olyan nagyot, mint a lírában. Erről mégis gyakran megfeledkezünk. Van olyan élmény, melyeknek a kifejezésére a líra nem alkalmas, ezeket drámában vagy elbeszélésben írom meg.

Nem a műfaj a döntő, hanem az, hogy az író ne mondjon ellent önmagának, lírában, drámában egyaránt ugyanazt a művészi hitvallást juttassa kifejezésre. A tehetségtelenség legfőbb jellemzője a következetlenség. Az író munkájának szellemi jogfolytonosságán kell alapulnia.

— Kiktől tanulta a legtöbbet?

— A költők közül Balassitól, Berzsenyitől, Kosztolányitól, de legfőképpen Csokonaitól. Drámában a legnagyobb tanítómesterem Németh László volt. Karinthy és Mikszáth is a példaképeim közé tartozik.

Teljesítették tervüket az aknamélyítők

Befejezték éves tervüket a dorogi aknamélyítők. 142 millió forint értékű munkát teljesítettek, amit az év végéig még 10 millió forinttal megtehetőnek. A dorogi aknamélyítők ebben az évben az új szénmezők feltárással kívül az ország több városában is dolgoztak, és új módszerrel gyorsították a csatornahálózat építését.

Többek között Budapesten, Pécsen, Szegeden, Kazincbarcikán és a „Barátság” kőolajvezeték egy szakaszán építettek csatornát az új módszerrel a dorogi aknamélyítők. Az idén 3500 méter csatornát építettek a termelékeny, gyors eljárással.

Talajvédelem

Magyarország területének körülbelül háromnegyed részén folyik mezőgazdasági termelés. E terület egyharmada talajerosztól különböző mértékben sújtott lejtős felszín. A termőtalaj elpusztulása ezeken a vidékeken évenként igen jelentős károkat, terméskiesést okoz. A terméskiesés minimálisra csökkentése érdekében megkezdődött a talajvédő gazdálkodás tudományos megvalósítása és a földrajztudósok bekapcsolása a munkába.

December 13—19.:

Szegedi zenei hét a rádióban

Három adón 21 program — Külföldiek érdeklődése — Sajtótájékoztató

A jövő héten, naponta többször, Szegedről sugároz zenét a Magyar Rádió. A rádió életében is úttörő-változásokról tartottak tegnap sajtótájékoztatót Szegeden, a városi tanács vb-termében.

Bányainé dr. Birkás Mária, a városi tanács elnökhelyettese azokról a helyi törekvésekről beszélt, melyeknek szemléletes bizonyosságát a tavaszi operafesztivál és a nyári ünnepi hetek sokarcú rendezvénysorozata után ismét hallat magáról Szeged művészeti: zenei életé. Nemcsak jelentős alkotásokkal ismerkedhet a helyi, de a rádió hullámhosszain a hazai, sőt a határainkon túli hallgatóság, de mindezt tehetséges zenekarok, kórusok, vendégművészek és szegedi előadóművészek támogatásával. Petur György, a Magyar Rádió zenei főosztályának főszerkesztője elmondta, hogy intézményük közművelődési programjából igen jelentős részt vállalt a zenei osztály, s emlékeztetett a rádió rendkívüli szerepére a magyar zenei életben. Rendszeresen sugároznak új műveket, bemutatnak magyar szerzőket, gyakran foglalkoztatnak hazai előadóművészeket. Miután a vidéki városok zenei életének is hangot akarnak adni, a rádió kitűnő propagandisztikus lehetőségeit felhasználva azon fáradoznak, ne csak közvetítések adjanak vidéki városokból, vagy valamely együttesüket küldjék

oda vendégszerepelni, hanem a lehetőségeikhez mérten át-fogóbb képet is nyújtsanak a Budapesten kívüli zenei műhelyekről.

Eme elképzelések eredményeként először Szegedről közvetítenek egy héten át, nem utolsósorban azért, ebből a városból, mert zenei hagyományai közzismertek. A városi tanács és a filharmonia örömmel fogadta a kezdeményezést, s vállalta a különböző rendezvények megszervezését, lebonyolítását. (A szegedi zenei hét példájára a jövőben más, nagyobb vidéki városokba is eljut hasonló akciókkal a rádió, legközelebb Pécsre.) A december 13—19. között lezajló szegedi zenei hét programját kettős céllal hozták létre: hírt adni a szegedi zenei intézmények, együttesek, művészek életéről, munkájáról, ugyanakkor olyan jelentős művészeket is meghívni, mint a csehszlovák csembalóművész Zuzana Ruzickova, vagy a nagy hírű fiatal pianista, Kocsis Zoltán. Rendkívüli munkát végzett a rádió és a posta műszaki apparátusa is, mely szintén debütál: először történik ugyanis, hogy Budapesten kívül egyenes adásban sztereóközvetítésben sugároznak műsorokat. Néhány adat. December 13-tól huszonegy programot szer-veznek, illetve sugároznak a rádió mindhárom adóján, naponta, háromóránként, Tizenöt műsor egyenes adásban hangzik el,

hat felvételtől. A nyolc, úgynevezett élő koncert mellett egy-egy helyszíni opera-, illetve dzsesszestét közvetítenek, ötször jelentkezik Szegedről a *Ki nyer ma?*, két részben hangzik el *Sebestyén János* műsora, az *Egy rádiós naplója*, a *Kedves lemezeim* sorozatban a Kőolaj- és Földgázbányászati Ipari Kutató Laboratórium Kertai György szocialista brigádjának tagjai szólnak meg a mikrofon előtt, a Magyar zeneművészet portré-sorozatában *Vaszy Viktort* mutatják be, és *Papp Márta* riportban számol be a város zenei életéről. Várakozás fölöttinek mondható a külföldiek érdeklődése: a holland rádió két koncertet kért (köztük *Gregor József* pénteki dalestjét), a párizsi rádió hat, a bukaresti négy, a svájci kettő, a madridi négy és a BBC (angol) rádió két koncertet, illetve operaközvetítést rendelt meg felvételtől. S ha hozzávesszük, hogy Szegedre várják az új-vidéki rádió zenei osztályának vezetőjét is: a szegedi zenei hét nemzetközi jelentőségű.

A részletes programokat időben közöljük olvasóinkkal.

N.L.

A dolgozók egészségét védik

Ankét a SZOT és a Vöröskereszt együttműködéséről

Ankétot rendezett tegnap, kedden a Szakszervezetek Országos Tanácsa, a Textilipari Dolgozók Szakszervezete és a Magyar Vöröskereszt Országos Titkársága Szegeden, a KSZV Újszegedi Szövetségében, melynek témája: miként hajtották végre a Csongrád megyei textilüzemekben a SZOT—Vöröskereszt együttműködési megállapodást. Az egész napos rendezvényen jelen volt dr. Vidosszalvi Magda főorvos, a Magyar Vöröskereszt főtitkár-helyettese, Turáni József, a Textilipari Dolgozók Szakszervezetének titkára, a városi pártbizottság képviselőjében pedig Baranyi Istváné.

A Vöröskereszt városi szervezetének titkára, Zsarkó Imre beszámolójában elmondta, hogy a város textilipari üzemeiben működő 13

helyi szervezetben 2 ezer vöröskeresztes tag tevékenykedik. A tapasztalat szerint munkájuk sokat javult az együttműködési megállapodás és a végrehajtást segítő irányelvek megjelenése óta. A négy üzem szakszervezeti bizottságai és a helyi vöröskeresztes szervezetek között általában jó kapcsolat alakult ki. Az igazán eredményes munkának azonban feltétele, hogy a munkaterv készítésekor elkerüljék az átfedéseket és hogy egy-egy akció gondos, részletekbe menő szervezés előzzön meg. Kissé hátra húzó erő az is, hogy a helyi szervezetek nem dolgozták fel „belső használatra” az együttműködési megállapodást. A szakszervezet segítőkészsége nyilvánul meg abban az örvendetes jelenségben, hogy a szocialista brigádok közül egyre többen vállalják a Vöröskereszt programjából adódó feladatokat is. Az együttműködés eredménye, hogy néhány kollektív szerződésben olvasható a vöröskeresztes munka elismeréséről is.

Az ankét további részében dr. Pavlovity Darinka megyei üzemi főorvos a megyei üzemezségi helyzetéről a további feladatokról tartott előadást, Fehér Lajos, a Kenderfonó és Szövőipari Vállalat szociálpolitikai igazgatója pedig a vállalatnál folyó szociálpolitikai tevékenységet ismertette.

A rendezvény résztvevői ebéd után megtekintették az üzemet, majd vitával, a hallottak összegzésével zárult az ankét.

Cs. A. Iaszthatnak

Jogszabály A képesítés nélküli pedagógusok tanulásáról

Jogszabály intézkedik arról, hogy a képesítés nélküli pedagógusok meghatározott időn belül kötelesek valamely pedagógusképző intézményben szakképzést szerezni. Ha ennek a kötelezettségüknek nem tesznek eleget, illetve ha eredménytelenül felvételiznek, a munkahelyek a szerződésüket megszüntetik. A tapasztalatok szerint a jogszabály végrehajtása általában nem okoz gondot, az általános iskolákban az ideai tanévben alkalmazott képesítésnélküliek túlnyomó többsége, több mint 80 százaléka tanul tovább.

A jelenleg még tovább nem tanuló a megyei tanácsok útján január 20-ig adhatják be a tanárképző intézményekhez felvételi kérelmüket.

A képesítés nélküli óvónők az ország négy óvónőképző intézetén kívül a sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola óvónői tagozatára is jelentkezhetnek. A felvételt megelőzően alkalmassági vizsgát kell tenniük. Tanítókat hazánk nyolc tanítóképző főiskoláján kívül a nyíregyházi és a szombathelyi tanárképző főiskolák tanítói tagozatán is képeznek.

A képesítésnélküliek a nyíregyházi, az egri, a szegedi, a szombathelyi és a pécsi tanárképző főiskolán összesen 26 szakpárosítás közül vá-

Kisérlet a timföldgyárban

Kis teljesítményű kalcináló kemencét helyeztek üzembe az Almásfüzitői Timföldgyárban. A mindössze 50 méter hosszú forgókemence lehetőséget teremtett olyan nagyméretű kutatásokra, amelyeknek eredményeit a testvérgyárakban, sőt az egész alumíniumiparban hasznosíthatják. Többek között a kohósításra kerülő szabványos timföldeknél jóval értéke- sebb, új speciális timföldeket kísérleteznek ki. Az ilyen különleges tulajdonságú ter-

mékek alkalmazásával importot pótolnak a különböző gyárakban.

Az új kemencében vizsgáztatják majd a nagygyázi-mányi medencében kiaknázásra váró bauxitot is. Mint ismeretes, ezekben a medencékben az új széntelep alatt nagy mennyiségű, az iparban gazdaságosan hasznosítható bauxitot fedeztek fel. Az almásfüzitői új kemencében minősítik majd az új lelőhelyek bauxitvagyonát.